

10e jaargang, nummer 2, april/mei 2004 – ISSN 1388-7033

Bestuursvergadering 15-03--2004

- * Ledenvergadering op 5 juni a.s. Wordt georganiseerd samen met de Atriumcommissie. Programma: bestuurlijke zaken en een bezoek aan de Iconententoonstelling in het Catherijnen Convent te Utrecht. Nadere mededelingen volgen.
- * Vliegende expositie: Het is de bedoeling dat het AKKV zich in de Aziëfabriek presenteert in concert en expositie. Datum: ergens in september.
- * Verder zijn de financiële stukken besproken om straks op de ALV de jaarrekening 2003 en de begroting 2004 aan te kunnen bieden.

Column van de voorzitter

Wat...

Wat maakt de mens tot mens, wat maakt deze mens tot deze mens? Een vage filosofische vraag, tot je er met je neus op gedrukt wordt. Een baby geboren, bijna zeventien jaar geleden. Mijn nichtje, en op kraamvisite zie ik dat ze op mijn dochter lijkt: alert, levendig, actief en heel aanwezig. En dan, na vijf maanden van groeien en ontdekken, wordt ze ziek. En in een klap verandert dat intelligente, actieve kind. Geestelijk en lichamelijk wordt ze gesloopt door haar ziekte, door medicijnen ontstaat een soort evenwicht. Ze kan een beetje zitten, bewegen, en op een heel eigen manier indirect reageren. Alleen mensen die haar heel goed kennen kunnen contact met haar krijgen: een reactie wanneer ze met haar praten, voor haar zingen, haar knuffelen. Ze geniet van geluiden, natuur, warmte. Dat zie je aan haar ogen en aan haar bewegingen.

Mijn dochter groeit op en ik blijf herkennen wat ze als baby al liet zien: geïnteresseerd blijft ze om zich heen kijken, pratend en discussiërend maakt ze deel uit van het leven. Mijn nichtje werd vol liefde en aandacht verzorgd en wie goed keek zag dat ze wel aanwezig was, opging in dat wat zij zag en hoorde en voelde. Begin dit jaar is zij in de armen van de mensen die zij herkende gestorven en vol liefde begraven.

Wat maakt de mens tot mens? Wat maakt Margrietje tot wie zij is, wat was haar kern? Is dat hetzelfde gebeven in dat hele ziekteproces? Is er iets in haar verdwenen of kon het alleen maar niet meer op dezelfde manier naar buiten treden? Het zijn vragen die me bezig houden, die om elkaar heen draaien. In een fotoserie die ik van haar gemaakt heb zoek ik naar wat ik zie en voel, ik werk er mee, laat het opgaan in de beelden van een oude bron vlak bij Maastricht. Langzaam voel ik een soort antwoord, maar woorden heb ik er niet voor. Ik ben nog niet klaar, misschien is dit nooit klaar omdat het antwoord elke keer anders kan zijn.

Ik voel me heel rijk, dat ik zo mijn werk kan gebruiken om verder te komen, beter te begrijpen wat ik aanwezig voel. Ik denk weer aan een discussie van een half jaar geleden: Moet je religieuze kunst maken om lid van het AKKV te kunnen worden? Wat is religieuze kunst? Bestaat die eigenlijk wel? Wat is een Ch(K)ristelijke kunstenaar? Wat is het wezen van de religie en waar zie je dat aan? Het heeft veel te maken met hoe je kijkt, luistert en voelt en dat geldt zowel voor de kunstenaar als voor de kunstgenieter denk ik. *Marleen.*

Nieuws van leden

Op Tafelstraat 13 in Maastricht, midden in het oude centrum, exposeren *Marleen B.Berg* en Mirjam Korse van zaterdag 17 april tot en met donderdag 21 april, tussen 12.00 en 16.00, en op afspraak: 043 3215651/043 3440811.

Marleen laat fotomanipulaties zien met als thema 'bron'. Hierbij zijn foto's van de Servaasbron bij Maastricht gecombineerd met foto's van Margrietje, een meisje dat vanaf dat zij een half jaar oud was door een ziekte verstandelijk en lichamelijk zeer beperkt werd. Een stukje, waaraan meer wordt toegeschreven dan alleen het concrete tastbare, verweven met een meisje dat alleen heel indirect kon leven en communiceren. Mirjam toont een serie portretten.

Van 17 tot en met 23 april is er in Maastricht de RAGweek. Studenten zetten zich op allerlei manieren in om geld te verdienen, dit keer voor Stichting Verkaart, een organisatie die zich inzet voor verbetering van het onderwijs in Kenia. Ook is er een lokale organisatie uitgezocht wegens de nauwe band met de stad Maastricht; te weten 't Wieckerhoes, een stichting die een opvanghuis runt voor vrouwen die om welke reden dan ook dakloos zijn geworden. Het Maastrichtse Studentepastoraat Tafelstraat 13 (tegelijkertijd het adres) doet daar natuurlijk aan mee. In die week kun je er koffie en thee met vlaai kopen, vaak zelfgebakken door de studenten. Tafelstraat 13 is deze dagen voor iedereen geopend. Meer informatie <http://www.tafelstraat13.nl/>

Tentoonstelling in Woubrugge (Bericht van de organisatoren)

Religieuze motieven in hedendaagse kunst

Een bijzondere expositie in Woubrugge van 16 t/m 25 april!

Maar liefst 13 kunstenaars nemen deel aan dit evenement. Ze gaven gehoor aan een oproep van de Interkerkelijke Gesprekkring Woubrugge, initiatiefnemer van de tentoonstelling, om werk in te zenden dat onder de noemer 'kunst en religie' valt. Een breed geformuleerd thema dat alle ruimte biedt om individueel talent en vakmanschap te tonen. Uit alle inzendingen is een uiterst gevarieerde tentoonstelling samengesteld. Er zijn schilderijen te zien, maar ook beelden en textiele werkstukken. Er is abstracte kunst, maar ook niet-abstract, ofwel figuratief, werk.

Er zijn kunstwerken die zo expressief zijn dat ze misschien worden ervaren als confronterend, terwijl andere werken meer uitnodigen tot bespiegeling en rustige beschouwing.

Een enkel werk is imposant van afmetingen, een volgend weer bescheiden.

Ook zeer specifieke technieken zijn vertegenwoordigd: glas-in-lood, textiele beelden en een vorm waarin poëzie en beeld gecombineerd worden.

10e jaargang, nummer 2, april/mei 2004 – ISSN 1388-7033

Alle kunstenaars zijn woonachtig en werkzaam in Nederland, maar ze zijn niet allemaal in ons land geboren. In de tentoonstelling ziet men dat die cultuurverschillen ook artistiek interessant zijn. Zo verschilt bijvoorbeeld de kunst die geworteld is in de Armeens--Christelijke traditie, radicaal met kunst die gevoed is vanuit de Zuid--Afrikaanse politieke werkelijkheid. De expositie wordt gehouden in de *Goede Herderkerk* aan de Bateweg te Woubrugge. De opening zal verricht worden door ds. Martin Roos, voormalig voorganger van de NPB (Nederlandse Protestanten Bond) in Woubrugge, enthousiast deelnemer aan de avonden van de Interkerkelijke Gesprekskring en warm pleitbezorger van de oecumene. Officiële opening: vrijdag 16 april om 20.00 (zaal open: 19.45 --21.30 uur) Een officiële uitnodiging wordt nog verstuurd naar alle leden van het AKKV.

Berichten uit de kunstwereld

* Wenen rond 1900

Onder de titel Klimt Schiele Klee begint op 3 april a.s. in het Haagse Gemeentemuseum een tentoonstelling van 20ste eeuwse avant-garde kunst met ruim tweehonderd werken van Oostenrijkse kunstenaars als Gustav Klimt, Egon Schiele, Oskar Kokoschka en Josef Hoffmann, samen met Duitse en Franse tijdgenoten. De presentatie bestaat uit werken op papier, schilderijen, beeldhouwwerken en vormgeving. In het Wenen van rond de vorige eeuwwisseling waren vernieuwende vormgevingscollectieven als de Wiener Werkstätte en de Secession in opkomst. Op het gebied van de vormgeving zou Josef Hoffmann en stempel drukken op de esthetische opvattingen van de hele 20ste eeuw. De Weense avant-garde werd rond de eeuwwisseling beïnvloed door Paul Klee, Franz Marc, Duitse expressionisten van de Blaue Reiter, maar ook door Otto Dix en George Grosz, en door vertegenwoordigers van het Bauhaus. Rode draad in de tentoonstelling is de verzameling van de Zwitserse bankier Fritz Kamm die in het verlengde van zijn verzamelactiviteiten in 1952 de vooraanstaande Weense galerie Würthle kocht. Nu is de artistieke leiding van de galerie in handen van de Weense beeldhouwer Fritz Wotruba. Vandaar dat deze expositie, die tot en met 4 juli duurt, de ondertitel 'Wotruba en de avant-garde' kreeg.

* Realist pur sang

Henk Helmantel is een van de bekendste figuratieve Nederlandse schilders van dit moment. In het Noord-Brabants Museum in 's-Hertogenbosch wordt op 28 mei een grote overzichtstentoonstelling van zijn werk geopend. Ongeveer honderd werken geven een beeld van Helmantels oeuvre, waaronder stillevens en kerkinterieurs. Daarnaast krijgen bezoekers inzicht in het vervaardigingproces van de schilderijen door het tonen van de voorwerpen die de schilder gebruikt in zijn composities en door presentatie van de verschillende stadia in de opbouw van zijn schilderijen.

* 350 jaar jezuietenkerk

Het 350-jarig bestaan van de Jezuietenkerk de Krijtberg in Amsterdam organiseert het Bijbels Museum vanaf dit voorjaar een tentoonstelling over de geschiedenis van deze kerk en de jezuieten. De kerk aan het Singel is in 1654 gebouwd als schuilkerk en werd pas in 1883 vervangen door een 'neogotische droom' van een kerk met twee spitse torens. De kerk is recent gerestaureerd en nog steeds in gebruik. Via prenten, plattegronden, bouwtekeningen en foto's wordt het exterieur van de achtereenvolgende kerken getoond. Uit het interieur koos het museum objecten waarin de geschiedenis van 350 jaar zichtbaar wordt: kerkzilver, reliekhouders, schilderijen uit het atelier van Rubens en beelden van Wilhelm Mengelberg en Pierre Cuypers. Met behulp van zangbundels en gebedenboeken wordt de spiritualiteit van de jezuieten in beeld gebracht. Twee altaarstukken van Rubens, een 17de eeuwse Italiaans doek van een Poolse martelaar en een recent ontdekt portret van een kapelaan van de kerk door Jan Toorop vormen de entree tot de tentoonstelling, die van 29 april tot en met 12 september loopt.

* Prentenmaker

De in 2001 overleden Lou Strik geldt als een van de grootste grafische talenten die Nederland in de 20ste eeuw heeft voorgebracht. In zijn voorstellingen zijn droom en werkelijkheid samengesmolten. Zijn door het surrealisme beïnvloede universum wordt bevolkt door groteske figuren die niet veel goeds in de zin lijken te hebben. Maar ook in zijn somberste werk wordt de dreigende stemming getemperd door milde spot en compassie met de mens in al zijn zwakheden. Striks favoriete techniek was de houtgravure. Met zijn ex-libris, eigendomsprenten van boeken, heeft hij internationaal faam verworven. Een overzichtstentoonstelling van zijn werk is tot en met 25 april te zien in het Amsterdamse Museum Het Rembrandthuis.

Portret Eric Visser

Machteld Teekens

artikel - [1/2]

10e jaargang, nummer 2, april/mei 2004 – ISSN 1388-7033

Een portret van *Eric Visser*, portretteur van kinderen uit de favela's (=krottenwijk) Van 7-29 april wordt in het hoofdkantoor van de Unesco in Parijs, aan de Place Fontenoy de tentoonstelling 'vergeten kinderen aan het woord: een wereldwijd overzicht' gehouden. In de centrale hal van het gebouw zal de directeur –generaal van de Unesco, t.g.v. de opening een enorm schilderij (afm. 360-220 cm) van AKKV-lid Eric Visser uit Hendrik Ido Ambacht onthullen. Dit schilderij is ontstaan binnen een groot onderwijsproject in de krottenwijken van Sao Paulo dat ondersteund wordt door de stichting 'Children Asking'. Initiatiefnemer is Eric Visser, die hiermee een paar jaar geleden zijn kunstenaarsloopbaan definitief op een ander spoor heeft gezet. Toen ik hem pas belde, vertelde hij over dit mooie project en ik vond dat een verslag waard. Ik bezocht hem thuis, waar alles in het teken staat van zijn nieuwe roeping.

“Het begon met een gevoel van onvrede over mijn bestaan als kunstenaar. Je bent eigenlijk altijd alleen aan het overleven, zorgen dat je het hoofd boven water houdt en wat daarvoor nodig is: naamsbekendheid, een product maken dat aanslaat. Ik heb een paar jaar in Parijs gewoond, waar de concurrentie moordend is en Corneille me vertelde dat er 30.000 kunstenaars wonen, waarvan er 300 een inkomen hebben uit hun werk. En 30, waaronder hijzelf, leven er ruim van. Ik dacht: ik wil bij die 300 horen. En het lukt me, ik heb het nog best ver geschopt. Ik kreeg een opdracht voor het statieportret van Willem Alexander en bij de onthulling hield een conservator van het Dordts museum een toespraak over statieportretten: Het portret is een uitdrukking van macht en gezag, maar het creëert ook gezag, het straalt gezag en aanzien uit. Toen dacht ik: zouden we vergeten kinderen in sloppenwijken gezag kunnen geven door ze te portretteren? Ik had geen zin meer in het kruidenieren in kunst, ik dacht: stoppen nu en doe wat je doen moet! Maar.... met een wilsbesluit heb je nog geen huwelijk!”

“Via E-mail discussieerde ik gedurende lange tijd met een Unescomedewerker en kreeg groen licht voor mijn initiatief 'vragende kinderen'. De titel is ontleend aan Karel Appels schilderij 'Kinderen', de oorlogsslachtoffers van 60 jaar geleden. Toen bezocht ik de sloppenwijken van Sao Paulo, het onderwijsproject van de Unesco, dat gecoördineerd wordt door de baptistische kerk, die vertakkingen heeft in alle vier grote sloppenwijken. Het is een kleuterprogramma dat kinderen onderwijs, onderdak en eten biedt. Bijzonder was het visioen dat een medewerker had voor mijn komst: De Nederlander die nu komt is een gezondene, heeft bij ons zijn roeping liggen. Dat visioen was mij voorgegaan en ik werd overweldigend ontvangen. Wat ik vond in die wijken.... Een weeskind wonend in een kippenhok, een kind vijf, dat de hele zomer worden opgesloten in het huisje zonder ramen om op de jongere kinderen te passen. Op straat is het levensgevaarlijk. Enkele ontmoetingen met kinderen hebben de toon gezet. Hun namen zal ik niet meer vergeten, ik heb ze van straat opgeraapt, ze zijn symbool geworden voor ons werk. Ze worden nu opgevangen in het netwerk dat we hebben opgericht. En of ze het zullen redden.... “

“Kunstenaars hebben een taak om bij te dragen aan bewustwording van de situatie in deze wereld. Ze kunnen het onzegbare onder woorden of in beeld brengen. Wat er in de sloppenwijken gebeurt met kinderen is onvoorstelbaar. En er is geen enkele uitweg, tenzij we iets doen. Het etaleren van leed is geen oplossing, mensen raken daardoor ontmoedigd. Het gaat om contact.

In ons stichtingsstatuut hebben we het verhaal van de Barmhartige Samaritaan opgenomen. Ik zie het als mijn taak om mensen te helpen met het oversteken van de weg: naar de kant waar het slachtoffer ligt. Kunst kan bruggen slaan. Dat kan alleen door met alle gaven die mij ten dienste staan te vertellen over het individuele kind. Ik zie mijn opdracht nu ruimer, ik was een schilder, maar nu werk ik ook met taal, met film en muziek. En ook nog met verf. Zie dat schilderij, voorstudie voor het grote werk: De muur achter het kind is beschreven met haar verhaal, dat ze voor me opschreef. En het is geen dooie muur, de muur leeft er zit ook iets van de hemel in”

“Het schilderij voor de Unesco is een allegorie over de acht probleemgebieden waar kinderen mee worstelen in de favela’s. Ik ken de individuele verhalen van de kinderen die model hebben gestaan en weet waar ze mee worstelen: criminaliteit, slechte hygiëne, ziekte, deze kinderen staan model voor de noden van de vele tienduizenden kinderen in sloppenwijken. Zij geven daar een gezicht aan”.

“Children asking is onafhankelijk. Wel worden de kinderen daar in aanraking gebracht met het Christendom. Hulp, zorg en liefde, onderwijs, kunstzinnige vorming en bescherming tegen geweld en misbruik. Als je een meisje Engels leert en verder niks, dan zal ze een Engels sprekende prostituee worden. Wij hebben een programma waarbij je een kleuter voor 7,50 euro per maand een dagprogramma kunt bieden en opvangen. Wij proberen mensen één op een te koppelen. Een kind, gezin van herkomst, met de Nederlandse hulpgever. We verzorgen post, we zijn een doorgeefluik tussen de partijen. Ik maak nu ook filmpjes waarbij ik een kind portretteer, zonder veel commentaar. Het zijn kunstwerkjes en ik vertoon ze in kerken, waar mensen iets willen doen”

Ik krijg een paar films te zien waarbij je moeilijk de ogen droog kunt houden. Ze zijn mooi, zeer sober met informatie, het leed verschijnt niet direct in beeld, maar wel het kind, lachend, een zwanger meisje, een kind dat een kind draagt. Maar door de teksten, die o.a. uit psalmcitataten bestaan en door de muziek spreken ze des te meer aan. Ze bieden niet het rauwe leed, maar een mogelijke weg naar een beter bestaan. Met onze hulp.

Voor meer informatie zie: www.childrenasking.org.

De tentoonstelling zal ook te zien zijn in het World Trade Center in Rotterdam.

Zie voor data website. (Artikel geschreven door Machtveld Teekens)

